

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 12.

22/XI. 37.

Letnik IV.

Pri peči.

1.

Pri gorki peči tu sedimo
otroci vsi lepo doma;
pa gledamo skoz okno zimo,
kako razgraja in divja.

2.

Debelo mete, sever brije
in tuli, dih njegov je mraz;
srdito veje drevju vije,
mikastil rad bi tudi nas.

3.

Mi pa na gorkem tu sedimo,
naj tuli sever, sneg naj gre;
saj vemo, da za hudo zimo
pomlad vesela čaka že.

4.

Da nam pa čas prijetno mine,
praviljice zdaj si pravimo:
»En oče je imel tri sinec —,
pa še uganko stavimo.

J. Stritar,

Božič — sveti čas.

Na božični predvečer je hodil mlad mož v najhujšem mrazu skozi gozd. Obleka mu je bila tanka in tudi čevlji niso bili primerni za zimsko dobo. Zeblo ga je tako, da so mu stopile solze na oči, ali še na trepalnicah so zmrznile.

»Dobri Bog!« je vzdihoval, »daleč je še do domače vasi. Tu pa ni ne hiše, ne kake druge možnosti, da bi se ogrel. Zmrznil bom; o, koliko se bosta oče in mati jokala, ki zdaj niti ne slutita, da se vračam v takem času domov in da sem v tej strašni stiski.«

Hotel je teči, pa udje niso več mogli dalje. Zaspanec se ga je loteval. Vedel je, da bo moral umreti, če se vda spanju, kljub temu pa se je v svoji onemoglosti vlegel na sneg. Pod glavo si je dal svoj nahrbtnik in kmalu je zaspal.

V tem stanju ga je našel poštni sel, ki je hodil vsak dan iz vasi v mesto in spet nazaj. Pogledal je tujca in je spoznal, da je pomoč nujno potrebna. Sam mu ni mogel pomagati, zato je hitel na vso moč, da bi v vasi dobil pomoč za reveža.

Pred vaško krčmo je naletel na nekoliko mož, ki so se baš vračali na svoje domove. Povedal jim je naglo, kaj je našel, ter jih je prosil, naj pomagajo.

»Kaj zdaj še pomaga?« so menili brezbrizno; »dokler pridemo tja, bo gotova že mrtev.«

Reven dninar, ki je tedaj šel mimo, je vse to čul. Usmiljenje se mu je zbudilo v srcu. Skočil je k svojemu gospodarju, kjer je navadno delal, ter si izprosil voz in konja. Potem sta s poštnim slom sedla na voz in se brž odpravila. Ko sta vozila mimo hiše, v kateri je dninar stanoval, je še naročil svoji ženi, naj pripravi, kar bo potrebno, da se ponesrečencu pomaga. Žena, ki je baš pripravljala majhno božično drevesce in postavljala jasele, je rada obljubila svojo pomoč.

Dninar in poštni sel sta se brž odpeljala do kraja, kjer je mladi mož ležal na snegu. Tema je bila, luči pa nista imela. Zato sta moža naglo zavila v odeje, naložila na voz in peljala v dninarjevo stanovanje. Tam pri luči sta dninar in njegova žena skoro omedlela; kajti mož, ki je ležal pred njima, je bil njun sin. Pred leti se je napotil v svet, nista vedela, kje je, in zdaj, na božični večer se je vrnil.

Drgnila sta ga s snegom in podvzela še vse, kar sta vedela in znala, da bi ga zopet spravila k življenju. In res, v njuno neiz-

merno radost je ponesrečenec začel kazati znake vrnivšega življenja in kmalu je spoznal svoje starše.

Zdaj se mu je godilo dobro, dokler ni popolnoma okreval. Za vse tri pa je bil to najlepši Božič vsega življenja.

Življenje okoli nas.

Koledarsko leto se bliža svojemu koncu. Kar živi, je sredi svoje najvažnejše dobe: čas dopolnitve in dozoritve je prešel polagoma v pripravljalno dobo za zopetno obnovev. Vse v naravi je zdaj dobilo zimsko obleko. Gorovja so odeta v svetlobeli plašč snega, v nižjih delih stoji temni smrekov gozd nad z meglo napolnjenimi dolinami. Listna drevesa sredogorij so gola in rjjava. Tudi barve na travnikih so obledele in le ozimina prinaša sveže, močno svetlikanje v pokrajino. Njeno zelenje je

oznanjevalec bodočega življenja, ki ni pripravljeno samo tu, ampak povsod v naravi pod belo zimsko odejo v materinski zemlji.

Kar je ostalo živali pri nas, to vse se približuje človeku, kakor da bi živali čutile v njem pomoč. Pred vsemi se pojavljajo ptički, ki pričakujejo hrane, in oni so gotovo tudi najbolj potrebni.

Posebno božični čas naj nam odpre srce za gladujoče naše prijatelje, da jim omogočamo doživeti ljube pomladi.

Slovenske legende.

Kristus in sv. Peter.

Ko sta Kristus in sv. Peter potovala po širokem svetu, prideta na večer, ko je solnce svoje zadnje žarke razlivalo po zemlji, do hiše neke premožne kmetice. Da bi jima ne bilo treba prenočiti pod milim nebom, sta jo zaprosila za prenočišče. Žena, ki je baš dajala kruh v peč, ju je vsa jezna zavrnila, češ, da ni mogoče, ker bodo prišli mlatiči še na večer, da lahko rano v jutro začnejo s svojim delom. Kristus pa ni odnehal. Nazadnje reče:

»Žena, le pusti mlatiče iti domov, bova že sama omlatila, če naju le prenočiš.«

Kmetica se na to ni več obotavljala. Pokliče ju v hišo in jima da prav dobro večerjo. Ko sta se po večerji spravljala spat, jima je želela lahko noč ter jima je priporočala, naj zgodaj vstaneta in se spravita na delo.

Zora napoči; Kristus in sv. Peter pa še zmirom spita. Zlato solnce se prikaže izza gore, posije skozi okna, ali mlatiča se nič ne zmenita za delo. Žena ju je začela pri-

ganjati k delu, pa vse je bilo zaman. Niti poslušala je nista. Žena pa priganja čimdalje bolj in ko vidi, da vse nič ne pomaga, vzame gorjačo in plane nad sv. Petra ter ga pošteno naklesti.

Ko žena odide, pravi sv. Peter Kristusu:

»Gospod, jaz imam že dosti. Leži zdaj ti na mojo stran!«

Komaj sta menjala prostora, že priteče žena vsa besna in se spet loti sv. Petra, rekoč:

»Prej sem nabila onega, zdaj boš pa še ti čutil!«

Sv. Petru to seveda ni bilo všeč. Rekel je Kristusu:

»Mislih sem, da me bo pustila na miru, pa sem jo le zopet izkupil. Rajši vstaniva, da ne bo še hujše.«

Nato sta vstala, se oblekla in šla žito metat iz kozolca. Kmalu je bilo snopje na podu v velikem kupu zloženo. Kristus je zdaj slamo prižgal in kmalu je bilo vse v plamenih. Žena se je zelo prestrašila ter je

začela na vse grlo klicati na pomoč. Kako ostrmi, ko vidi, da frči iz ognja v en kot žito, v drugega pleve in drugam pa slama. Kmalu je bilo vse žito spravljeno.

Po dovršenem delu sta se moža odpravila na pot. Prej pa je Kristus ženi še dejal:

»Žena, ne posnemaj mojega čudeža!«

Leto dni je zopet minulo. Bog je obda-

ril ženo z vsakovrstnim pridelkom. Prišel je čas mlačve, žena pa ni nič mislila na to, od kod bo dobila mlatiče. Storila je, kakor je to bila videla pred letom. Ko pa je prižgala slamo, se je brž vnelo vse vkup. V malo urah je pokončal požar vse, ške-denj, hlev in hišo. Zdaj se je žena spomnila zadnjih besed Kristusovih, ali bilo je prepozno.

Lókavci.

14.

Cesar je ostal dalje časa pri Lókavcih, kakor je bil prej sam mislil, ker ga je njihova norost zelo zabavala. Ko so ga pa državni posli klicali domov, jim je ponudil, da jim hoče ustreči v vsem, za kar bi ga prosili. Imeli so samo eno prošnjo, in sicer to, da jim ni treba nikoli več biti pametnim, ampak da dobijo cesarsko pismo, s katerim jim bo norost zajamčena za vse čase in nihče jih v tem ne sme motiti.

To prošnjo jim je cesar rad uslišal, smejal se je pri tem na vse grlo ter je velel napisati veliko listino radi njihove norosti, katero je podpisal in pečatil. Tako je cesar odpotoval, zapustivši Lókavcem še dobro pojedino, da bi se gostili na njegove stroške.

Zdaj je Lókavcem šele bilo ugodno. Na svojih lesenih konjičkih so pojezdili v sosedno vas, kjer je bila zanje pripravljena cesarjeva pojedina. Ko so se najedli in napili, so sklenili iti v gozdiček in tam počivati. Vzeli so s seboj nekaj steklenic vina, so polegli v travo in so pili do večera. Vsi so pa imeli hlače iste barve in pri popivanju so se jim noge pomešale. Ko so hoteli domov, ni nihče spoznal svojih nog, ker so bile vse enake barve. Tako so sedeli in se balli, da bi kdo vzel kake druge noge namesto svojih.

Tedaj je prišel slučajno tujec tam mimo. Poklicali so ga in so mu potožili svoje gorje. Če ve za kako sredstvo, da bi vsakemu pomagal do lastnih nog, naj ga uporabi, plačali mu bodo za to. Tujec je dejal, da to rad stori. Odrezal si je od bližnjega

drevesa mlačno vejo, si napravil iz nje pošteno gorjačo in je začel udrihati z vso močjo po nogah ubogih Lókavcev. Tisti, ki ga je zadel udarec, je brž odskočil, in je tako prišel do svojih nog. Nazadnje je le še eden sedel na tleh, rekoč:

»Ljubi gospod, ali jaz ne dobim svojih nog? Nočete zaslužiti še pri meni kaj? Ali sta morda tile dve nogi moji?«

Tujec je odgovoril:

»To bomo takoj videli!«

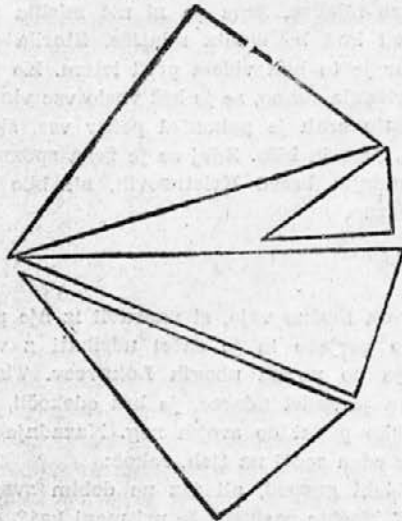
Močno je udaril moža, da je kar zažvižgalo po zraku. Tedaj je tudi zadnji Lókavec skočil kvišku in vsi so bili veseli, da so našli svoje noge. Tujcu so plačali dobro napitnino in so sklenili, da bodo v prihodnje bolj pazili na svoje noge.

Tepežnica.

šip, šap,
zdaj je tepežni dan...
Reši se, reši,
pa me uteši!

šip, šap —
daj mi denarca kaj,
Bog ti daj sveti raj!
šip, šap!

Nekaj za brihtne glave.

Ali vidite tele štiri trikotnike? Dajte si jih točno prerisati, potem pa jih skrbno izrežite. Ko je to končano, pa jih skušajte sestaviti tako, da dobite pravilni kvadrat. Kaj je kvadrat, to itak veste iz šole, če ne, naj vam pa to pojasni kak starejši brat ali sestra, ki hodita v višje šole. Sestavljanje ni težavno in vam bo gotovo ugajalo. Torej, le poskusite!

*

Rešitev ugank v 11. številki.

1. Rimska cesta. 2. Megla. 3. Želod. 4. Lan. 5. Sladkor. 6. Konj z jezdecem. 7. Krava. 8. Krt. 9. Rogač. 10. Vrabec.

Uganke.

1. Živa ima štiri noge, mrtva pa tri?
2. Ni ne v zraku, ne na zemlji in ima le včasih dušo. Kaj je to?
3. Zakaj hrast v gozdu stoji?
4. Kdo ima šest nog, pa po glavi hodi?
5. K jedi gre sito, od jedi pa lačno. Kaj je to?
6. Župan in njegova sestra, cerkovnik in njegova žena so jedli zajca. Vsak je dobil po eno nogo, pa je vendar še ena ostala. Kako to?
7. Kateri dan v letu je najdaljši?
8. Koliko kaše gre v lonec?
9. Katera pijača na svetu je najbolj močna?
10. Komu denar dela težo?
11. Kdo venomer hodi okrog, pa nikamor ne pride?
12. Cemu ima dimnikar usnjate hlače?
13. Pet krav za tri tisoč dinarjev, po čem pride vsaka?
14. Kdaj ima krava zunaj in znotraj dlako?
15. Koliko jajc more človek snesti na tešče?
16. Kdo je rojen, pa ni umrl?
17. Kdaj bolj častimo peč, pozimi ali poleti?

*

Kdor največ ugank pravilno ugane, dobi lepo mladinsko knjigo kot božično nagrado, njegovo ime pa bomo objavili v »Slov. gospodarju«.

Dragi otroci!

Spet smo pred božičnimi prazniki! Eno celo dolgo leto smo preživeli skupaj, v žalosti in veselju. Upam, da je bilo za vas drugega več ko prvega. Kdor si je zbiral poedine številke »Našega veselja«, bo zdaj imel vkup kar celo knjigo. Če pregledate vsebino te knjige, boste našli gotovo marsikaj, kar si je vredno pomniti, in radi boste eno ali drugo reč še enkrat prebrali. Hranite si »Naše veselje«, pisano je za vas

in deloma celo od vas, zato vam bo vselej prijazen spomin.

Ostanite nam zvesti še v nadalje. Potrudili se bomo, da boste našli v »Slov. gospodarju« še naprej mnogo tega, kar vas bo zanimalo in razveselilo, posebno še v vsaki številki nadaljevanje slikane povesti.

*

Želimo vam vsem srečno božične praznike in veselo novo leto!

